ANNONSE ANNONSE ANNONSE ANNONSE

Her er historien bak NRK-prosjektet – og dommen fra Akershus fylkeskommune

Rektor ved Lillestrøm videregående sa først nei til NRK-prosjektet om falske nyheter. Nå ramser fylkesrådmannen i Akershus opp grunner til at prosjektet burde vært stanset.

Sveinung Berg Bentzrød
Odd Inge Aas

9. sep. 2019 13:19 18:23

ANNONSE

Jan T. Espedal

Fysiker Andreas Wahl skiller myter fra fakta i NRK-programmet Folkeopplysningen. Bildet er fra programmets tredje sesong.

Klokken 11 mandag startet et møte i det som kalles Koordineringsutvalget i Akershus fylkeskommune, i fylkessalen i Galleri Oslo. En hovedsak på møtet var fylkesrådmann Knut Slettas gjennomgang av NRK Folkeopplysningen-prosjektet, med falske nyheter, under skolevalget på Lillestrøm videregående skole.

I notatet som følger innkallingen til møtet redegjøres det i detalj for fylkeskommunens involvering i prosjektet, og om hva som skjedde fra NRK spurte om de fikk gjennomføre det:

- I dokumentet fremgår det at rektor Øivind Sørlie ved Lillestrøm skole, som varmt har forsvart prosjektet, først sa nei.
- Det fremgår videre at fylkeskommunens advokat, Geir Atle Mjeldheim, i klarspråk frarådet prosjektet, men at han snudde.
- Det går også frem at fylkesrådmann Knut Sletta i dag konkluderer med at prosjektet aldri burde vært gjennomført, av en rekke grunner.

- **JEG ER EN AV ELEVENE på Lillestrøm videregående skole som er blitt lurt av NRK og TV-programmet Folkeopplysningen. Slik ble et flammende innlegg på Si;D i Aftenposten innledet.**

- **MANIPULASJONEN ÅPNET ØYNENE MINE, jeg trodde jeg var kritisk, fulgte en annen opplev opp.**

Rektor lyttet til fylkesadvokaten – takket nei

Produksjonsselskapet Teddy TV, som lager NRK Folkeopplysning, tok kontakt med rektor Øivind Sørlie den 6. desember 2018. De ønsket å samarbeide om et prosjekt knyttet til skolevalget i 2019. Programmet «Valget» skal etter planen sendes på NRK våren 2020.

Etter å ha mottatt en prosjektskisse sendte rektor den videre til fylkesadvokatens kontor i Akershus fylkeskommune for vurdering, den 7. januar 2019.

Vurderingen konkluderte med å fraråde å delta i prosjektet. Det ble henvist til personopplysningsloven, opplæringslovens bestemmelser om krav til elevenes skolemiljø og for øvrig til fylkeskommunens etiske veileder.

Fylkesadvokaten ba samtidig om en juridisk vurdering fra NRKs side.

Rektor Øivind Sørlie mottok anbefalingen om ikke å delta den 11. januar. Han videreformidlet betenkelighetene til produksjonsselskapet med beskjed om at skolen takket nei.

ANNONSE

Skjermbilde / Facebook

Redaksjonen forsøkte å påvirke elevene ved hjelp av denne Facebook-siden. Nå har Folkeopplysningen redigert inn en advarsel om falske nyheter på alle postene på siden.

FAKTA: DERFOR VAR REKTOR SKEPTISK

I sin redegjørelse fra 6. september forklarer rektor Øivind Sørlie ved Lillestrøm videregående skole hvorfor han var skeptisk til NRK-prosjektet med fake news. Han var skeptisk til å:

Derfor snudde de

Men NRK ville likevel gå videre med prosjektet. Deres egen vurdering var at

«prosjektet vil bli gjennomført og publisert i samsvar med presseetiske og rettslige regler, og at det vil skje på en kontrollert og trygg måte». I NRKs oppsummering heter det at «NRK støtter prosjektet fullt ut».

Rektoren fikk beskjed via produksjonsselskapet om at NRK stilte spørsmål ved de juridiske tolkninger som var gjort av Akershus fylkeskommune.

Den 29. januar ble det så gjort en ny vurdering, i møte med fylkesadvokaten, regiondirektør i fylkesadministrasjonen og rektor om de juridiske aspektene ved prosjektet.

En foreløpig konklusjon her tilsa ingen brudd på personopplysningsloven eller opplæringsloven, og at det var rektor som til slutt måtte si ja eller nei.

Av korrespondansen frem til ny konklusjon fremgår det at Øivind Sørlie fortsatt er skeptisk, og at han løpende søker råd hos fylkesadvokat Mjeldheim.

Overfor produksjonsselskapet Teddy TV lister Sørlie opp problematiske sider.

Så sent som den 14. januar skriver Sørlie at han «finner det svært vanskelig å følge opp dette».

Men midt i februar snudde både Mjeldheim og Sørlie. En viktig årsak var at de juridisk problematiske sidene etter TV Teddys «oppdaterte prosjektbeskrivelse» ikke lenger var så problematiske.

Jan-Tore Egge/Wikimedia Commons

Prosjektet ble rettet mot elever her på Lillestrøm videregående skole.

Rektor: Det vanskelige var filmingen

– Jeg var hele tiden positiv til det pedagogiske prosjektets, sier Øivind Sørlie til Aftenposten.

– Det vanskelige var filmingen til TV-programmet, at det ble gjort opptak av elever uten at de visste om det egentlige prosjektet. Det handlet om personvern.

– Men da elevene fikk en reservasjonsrett, slik at selv de som ga samtykke til å være med på prosjektet kunne reservere seg mot å være med i TV-programmet etter avsløringen, løste dette seg, sier han.

– Det er ikke selve TV-programmet som var viktig for meg, det var det pedagogiske, vi driver ikke med TV på Lillestrøm videregående skole, men med opplæring, sier Sørlie.

– Er det elever som har valgt å reserve seg?

– Jeg har fått opplyst fra Teddy TV at én elev så langt har reservert seg.

FAKTA: DETTE VAR GRUNNENE TIL AT HAN STØTTET DET PEDAGOGISKE PROSJEKTET

Dette skriver rektor Øivind Sørlie i sin redegjørelsen til fylkeskommunen 6. september om hvorfor han tross alt valgte å støtte prosjektet:

– Burde ikke vært gjennomført

Nå, i september, konkluderer imidlertid fylkesrådmann Knut Sletta med at prosjektet aldri burde vært gjennomført.

«Vesentlige problemstillinger ved saken ble dessverre ikke tilstrekkelig belyst og drøftet. I den endelige vurderingen så man ikke tilstrekkelig det fulle og hele bildet, og man undervurderte aspekter som burde ha blitt tatt hensyn til i konklusjonen», skriver Sletta i innkallingen til mandagens møte, og peker først på to forhold:

Problemstillinger rundt forsøk på å manipulere elever, som både berører tillitsforholdet mellom skole og elev og valg som institusjon.

At prosjektet foregikk i en periode der elever hadde mulighet til å forhåndsstemme med påfølgende mulighet for at prosjektet kan ha påvirket understreker de mangelfulle vurderingene som ble gjort.

Sletta har registrert at noen elever ved skolen i media har uttrykt at de støtter prosjektet, mens andre har vært kritiske.

«Selv om elever kan ha hatt læringsutbytte av prosjektet, og at programmet vil peke på viktige samfunnsspørsmål og gi et læringsutbytte for andre i ettertid, er de prinsipielle sidene ved prosjektet problematiske», skriver Sletta videre.

Mener at andre enn rektor skulle tatt beslutningen

Fylkesrådmann Knut Sletta konkluderer med at andre burde tatt beslutningen om å si ja eller nei til prosjektet ved skolen.

Sakens kompleksitet, samt de prinsipielle og etiske sidene, viser at problemstillingen skulle vært løftet og vurdert i et bredere perspektiv, skriver han.

Han skriver at «de pedagogiske intensjonene var gode og relevante», men at «prosjektet ikke skulle vært gjennomført.

Årsaken til at fylkeskommunen nå behandler saken er at videregående skoler er underlagt fylkene.

Aftenposten mener: Alvorlig at NRK har spredt falske nyheter

NRK svarer på kritikken mot Folkeopplysningen: Det finnes aktører som prøver å lure det norske folk. NRK er ikkje ein av dei | Thor Gjermund Eriksen og Jan Egil Ådland

VALG 2019

Løpende dekning av lokalvalget
VALGSTUDIO

Kan du mer enn folk flest om politiske saker?
VIRKELIGHETSBAROMETER

Hvor mange løfter har Oslos byråd holdt?
BYRÅDSLØFTENE

Sammenlign dine meninger med Oslo-politikerne
VALGOMAT

Sjekk om du er en kjernevelger for ditt parti
KJERNEVELGERTESTEN

Aftenpodden
PODCAST

Interessert i kommunevalget?

Erna Solberg har gjort det lett for Vedum

Omkamp om eiendomsskatten i Oslo etter Aps katastrofevalg

Her gjorde de det best. Sjekk partienes «ti-på-topp-lister»

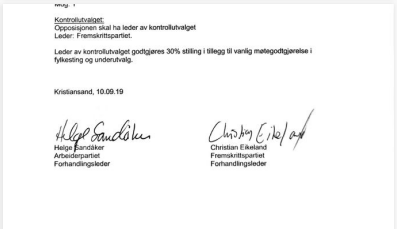

Kontrollutvalget:
Opposisjonen skal ha leder av kontrollutvalget
Leder: Fremskrittspartiet.

Leder av kontrollutvalget godtgjøres 30% stilling i tillegg til vanlig møtegodtgjørelse i fylkesting og underutvalg.

Kristiansand, 10.09.19

Helge Sandåker
Arbeiderpartiet
Forhandlingsleder

Christian Eikeland
Fremskrittspartiet
Forhandlingsleder

I dag morges skrev Frp under på at Ap skulle få fylkesordføreren i Agder – så brøt de avtalen og gikk til Høyre

LO: – Utenkelig med regjeringssamarbeid med MDG

MDG-toppene jubler, nær doblet i hovedstaden: – Vi forventer at dette mandatet gjenspeiles i Oslo-politikken

Se flere artikler

Kortet

X

Hei Torgeir

Det kan være mye å spare på kjente merkevarer hos akortet.no.
Vi legger ukentlig ut nye tilbud og rabatter!

Vis meg mine fordeler

ANNET + KOMMUNEVALG 2019 + NRK + SKOLE +

ANNONSE

LES OGSÅ

Han skulle bare til Sverige for å fornye passet. Dømt til fengsel og får inndratt bitcoin for 35 millioner.

Aftenposten vandret gjennom oljesølet til Equinor på Bahamas. Fortsatt er det ingen tegn til opprydning.

Kan bli tvunget til å skattlegge de dyreste boligene langt mer

Erna Solberg har gjort det lett for Vedum

«Odda»: – Å bli kjent med egne følelser er som kampsport

Frp brøt avtale bare timer etter den ble inngått. – Vi ble lurt og tapte alt, sier Sp.

SJEFREDAKTØR/ADM. DIREKTØR Espen Egil Hansen
POLITISK REDAKTØR Trine Eilertsen
NYHETSREDAKTØR Tone Tveøy Strøm-Gundersen
FEATUREREDAKTØR Lillian Vambheim
UTVIKLINGSREDAKTØR Eirik Hammersmark Winsnes

Tipstelefon 02286
Send Nyhetstips på epost
Tips via secure drop
Debattinnlegg på epost

Kundeservice
Annonsere i Aftenposten
Personvern og Cookies

Aftenposten sentralbord tlf. 22 86 30 00.
Adresse, Akersgata 55, 0180 Oslo.

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet. © Aftenposten. ACAP-beskyttet. Aftenposten arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.